

Càntut, la tradició encara vibra

Del Càntut, per començar, ja me n'agrada el nom, el dialectalisme gironí que serveix per a la primera persona del singular del present: aquí, jo, ara, canto. S'hi resumeix en un sol mot tota una filosofia d'un projecte que és alhora un cançoner i un festival, per esborrar fronteres entre intèrprets i oients, entre tradició i present, entre avis i joves. El patrimoni musical de tradició oral de les comarques gironines es manté viu i es renova avui gràcies a sinèrgies diverses, a les noves tecnologies i l'empenta decidida d'un municipi, i que els duri.

Comencem pel cançoner, que va ser primer, fruit del projecte *Cançons i músiques dels avis*, iniciat el 2012 pel mestre banyolí Albert Massip. El cançoner en xarxa del Càntut n'ha continuat les intencions —intencions recopilatòries que podríem fer recular fins a l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya (1921) i encara fins als folkloristes romàntics—, fins a arribar a més d'un miler de cançons, amb els avantatges que possibilita el treball en xarxa. A hores d'ara, és tan senzill enregistrar en àudio o vídeo una vella cançó, o organitzar les que algú ja havia recollit dècades enrere! És un patrimoni ingent, del qual es pot fer recerca per títol, per temàtica, per comarca d'enregistrament, per informant o per recopilador. A tall d'exemples, s'hi constata la difusió popular de les cançons pedagògiques d'Antoni Bori, Apel·les Mestres, Joan Llongueres o Narcisa Freixas, o com sovintegen les cançons picants o directament obscenes, que recopiladors massa beats havien anat obviant.

Ahir llibres, avui webs

El web del Càntut és, a hores d'ara, un referent indefugible de la cançó tradicional. Però és que, a més, en la seva voluntat enciclopèdica, s'hi poden consultar, amb els enllaços pertinents, els vells cançoners del XIX i principis del XX, vaja, els rebesavis del Càntut: Milà i Fontanals, Pelai Briz, Francesc Maspons, Bertran i Bros, i molts altres folkloristes més. A banda, s'hi referencien altres webs que fan feines similars: la Fonoteca de Música Tradicional Catalana, el fons musical del CSIC, etc. Seran, si més no, com el disc de sons de la sonda Voyager enviat cap al futur, cap a d'altres mons que vulguin escoltar-los.



Després de la catalogació, el perill és ara la museïtzació, la cristallització, la momificació. Quan les tradicions es tornen estàtiques, queden tocades. Li està passant a la sardana, refractària als canvis mínims, alhora que la cobla sobreviu gràcies a la ductilitat dels músics joves. La supervivència d'una tradició rau en el diàleg amb el present, en la seva metamorfosi, en la seva impuresa. Per això el Càntut també és un festival heterodox, amb seu a Cassà de la Selva, que remou un diàleg amb els músics d'avui, com Sanjosex i Carles Belda, que reinterpreten aquest repertori en un disc recent; o proposa sopars multitudinaris de cantadors; o integra grans i petits amb la investigadora flamenca Barbara Van Hoestenbergh, que refà amb les seves *versions bàrbares* cançons tradicionals que ella recull amb amor i reversiona amb humor. Podeu seguir l'activitat del Càntut al seu Facebook, activíssim. A Cassà, terra de músics, han ben trobat el festival de música que els escau, personalitzat i amb personalitat, arrelat al territori, com ha sabut fer Banyoles amb l'(A)phònica —amb qui comparteixen gestors, Alter Sinèrgies. Que no se'n perdi l'energia i l'entusiasme de la primera edició.